

רע"פ 4030/22 - ליאור יפרח נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4030/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: ליאור יפרח

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע ב-עפ"ג 22751-03-22 מיום 25.5.2022 שניתן על ידי סגן הנשיאה השופט א' ביתן, השופט י' ליבדרו והשופט א' ברסלר-גונן

בשם המבקש: עו"ד אפרת צרפתי

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (סגן הנשיאה השופט א' ביתן, השופט י' ליבדרו והשופט א' ברסלר-גונן) ב-עפ"ג 22751-03-22 מיום 25.5.2022, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו שניתן על ידי בית משפט השלום בבאר שבע (סגנית הנשיא ע' חולתא) ב-ת"פ 43524-02-20 מיום 15.2.2022.

2. כמתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 15.7.2019 סמוך לשעה 20:55, המבקש נהג ברכב בבעלותו בעיר באר שבע, ובמעמד זה, החזיק סכין מטבח ברצפת הרכב וסם מסוכן מסוג קנבוס במשקל 98.9 גרם נטו בתא המטען. בגין האמור, יוחסו למבקש החזקה או שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973; והחזקת אגרופן או סכין שלא כדיון, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. המבקש הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה לעניין העונש. בגזר דינו, בית משפט השלום עמד על הערכים המוגנים שבבסיס עבירות הסמים ועל פוטנציאל הנזק הטמון בחובן, לא רק למעורבים הישירים בביצוע העבירות אלא לחברה כולה, לרבות צרכן הסמים ומשפחתו. עוד הודגשה, חומרתה של עבירת החזקת סכין אשר "תחילתה ברורה, אך בהמשך מובילה לאירועים שקשה לחזות אותם".

כן צוין, כי אין מחלוקת בין הצדדים בשאלת מתחם העונש ההולם, ונטען על ידם למתחם הנע בין 6 חודשי מאסר עד שנה. בהתחשב בפסיקה הנוהגת, ובשים לב לנסיבות ביצוע העבירות, בית משפט השלום קיבל את טענותיהם לעניין זה, וקבע את גבולות המתחם באופן זה.

4. בעת גזירת עונשו בגדרי המתחם, נשקלו מחד גיסא עברו הפלילי של המבקש, הכולל הרשעה בעבירת אלימות - אשר בוצעה לאחר מועד ביצוע העבירות בתיק זה - באופן המלמד כי לא היה בתפיסתו כדי להרתיעו מפני הסתבכות בעבירה נוספת; ומאידך גיסא, הודאתו בכתב האישום המתוקן המבטאת נטילת אחריות על מעשיו, וכן הביאה לחיסכון בזמן שיפוטי. בהיבט זה, צוין כי מנגד יש להתחשב בהתנהלות המבקש בדיונים, ובכלל זה אי התייצבותו לחלק מהם.

בית משפט השלום הבהיר כי אין לפניו שיקולי שיקום המצדיקים התחשבות לעניין העונש. עם זאת, בשל חלוק הזמן מאז ביצוע העבירות ולפנים משורת הדין, קבע כי לא יוטל על המבקש עונש פסילת רישיון נהיגה בפועל על מנת שלא לפגוע בהשתלבותו בשוק העבודה.

אשר לריצוי העונש בעבודות שירות, הודגש כי המבקש הופנה אל הממונה על עבודות השירות, אולם לא התייצב על אף שזומן כדין; ניתנה לו הזדמנות נוספת, אך גם אליה נמנע מלהתייצב, כל זאת ללא שנתן הסבר למחדלו. בנסיבות אלה, נכתב כי אילו המבקש היה נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות, סביר כי בית המשפט היה נענה לכך.

5. אשר על כן, נגזרו על המבקש 7 חודשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח; 3 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירה של החזקת סכין, למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת סמים מסוג פשע, למשך 3 שנים; 6 חודשי פסילת רישיון נהיגה על תנאי לבל יעבור עבירת סמים או עבירה אחרת מחוק העונשין תוך שימוש ברכב, למשך 3 שנים; וקנס בסך 5,000 ש"ח או 25 ימי מאסר תמורתו.

6. ערעור המבקש על גזר דינו - נדחה.

בית המשפט המחוזי קבע כי בהליך ערעור, אין לאפשר למי שהערכאה הדיונית ביקשה לגביו חוות דעת של הממונה על עבודות השירות והוא נמנע מלשתף פעולה, "להחזיר את הגלגל לאחור" ולשוב ולבקש חוות דעת מהממונה. הודגש כי צעד מעין זה מנוגד לסדר הדין; מעודד נאשמים לפעול ב"שיטת מצליח", וגורם לפגיעה במשאבים מערכתיים.

נוכח האמור, נקבע כי בדין בית משפט השלום גזר על המבקש עונש מאסר בפועל לריצוי בין כותלי בית הסוהר,

משהמבקש לא התייצב לפני הממונה ומנע בכך את האפשרות לבחון את נשיאת העונש בעבודות שירות, וכן בהתחשב
בנסיבות ביצוע העבירות ומידת אשמו.

7. מכאן הבקשה שלפניי, עמה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

המבקש מלין על חומרת עונשו. לתימוכין, מפנה אל קביעת בית משפט השלום בגזר דינו כי "לו נמצא הנאשם
מתאים לביצוע עונש עבודות שירות, סביר שבית המשפט היה נענה לכך". בתוך כך, נטען בין היתר, כי העונש שהוטל
עליו חמור ומשיב אותו לסביבה עבריינית ממנה הוא מנסה להתרחק; כי חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות מצדיק הטלת
ענישה בדמות עבודות שירות; וכי במסגרת ערעורו לבית המשפט המחוזי, לא ניתנה לבאת כוחו אפשרות לטעון כראוי
ולשכנע בדבר הקלה בעונשו.

עוד נטען, כי המבקש לא קיבל את הזימון הראשון להתייצבות לפני הממונה על עבודות השירות, ואילו במועד
הנוסף אליו זומן לא חש בטוב. משכך, ההחלטה להטיל עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריה היא "קיצונית ואין
לאפשרה", כלשונו.

8. דין הבקשה להידחות.

הלכה ידועה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" שמורה למקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת סוגיה
משפטית רחבת היקף החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין, לרבות אי צדק
מהותי (רע"פ 3203/22 עפאנה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (17.5.2022)).

בפרט, בקשה לרשות ערעור הנסובה על חומרת העונש לא תתקבל, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה מהותית
ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות (רע"פ 3032/22 נוביק נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (30.5.2022); רע"פ
1864/22 עדוי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (6.4.2022)).

בהינתן אמות מידה אלו - נהיר אפוא כי הבקשה שלפניי אינה באה בגדר אותם מקרים חריגים, ודי בכך כדי
לדחותה.

9. חרף חומרת העבירות בהן הורשע המבקש ועברו הפלילי העומד לחובתו, בית משפט השלום נעתר לבקשתו
כי יופנה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות. המבקש הדף בהתנהגותו הזדמנות זו שהושטה לידו, ובחר שלא
להתייצב בשני מועדים שונים לפני הממונה אליהם זומן כדן. אף אם תתקבל טענתו כי הזימון הראשון לא הובא לידיעתו,
אין באמור כדי להועיל לו, משלא התייצב לזימון השני ללא שסיפק הסבר סביר במועדו. להזכיר, כי המבקש לא התייצב
לחלק מן הדיונים בבית משפט השלום באופן חוזר ונשנה, ומשכך הוצאו צווי הבאה בעניינו.

אך לאחרונה, קבעתי בעניין אחר:

בהיעדר חוות דעת הממונה על עבודות שירות או תסקיר שירות מבחן, התנהלות המבקש כבלה את ידיו של בית המשפט ולא אפשרה לו לשקול כל חלופה עונשית - ומשכך, לא ניתן אלא להשית על המבקש עונש מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח (רע"פ 2250/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (1.5.2022)).

לאור האמור, לא נותר למבקש להלין - אלא על עצמו.

10. ומכאן לטענת המבקש על אודות אי מיצוי זכות הטיעון במסגרת הדיון בערעורו, אשר גם בה אין ממש. עיינתי בפרוטוקול הדיון מיום 25.5.2022, ואני למד כי באת כוחו טענה את שברצונה היה לטעון, ובכלל זה - על אודות מצבו הכלכלי; היעדר ביצוע עבירות נוספות על ידו, והטעמים לאי התייצבותו לפני הממונה. עוד התייחסה, להערת בית משפט השלום לעניין ריצוי עונש המאסר בפועל בעבודות שירות. משאלו הם פני הדברים, ברי כי דין הטענה להידחות לגופה.

11. על חומרתן של עבירות הסמים, אין צורך להכביר במילים. די אם אומר כי המבקש החזיק ברכבו כמאה גרם של סם מסוכן מסוג קנבוס, כמות המספיקה להפקת "מנות" רבות שהיו עלולות להתפשט ביציבור ולהסב נזק שאינו מבוטל (רע"פ 7570/21 אבו סוילם נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (11.11.2021)); כאשר לכך נלוותה עבירה של החזקת סכין מחוץ לתחום ביתו ללא שהוכיח כי החזיקה למטרה כשרה.

12. בהתחשב בכל אלו, נחה דעתי כי העונש שהוטל על המבקש הולם את נסיבות ביצוע העבירות ונסיבותיו הפרטניות, ואין בו משום סטייה המצדיקה את התערבות ערכאת הערעור, לא כל שכן במסגרת "גלגול שלישי".

13. אשר על כן, הבקשה נדחית. ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע.

ניתנה היום, כ' בסיון התשפ"ב (19.6.2022).

שׁוֹפֵט